

23. 5. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Propojování insolvenčních rejstříků v rámci Evropské unie

Nové nařízení o insolvenčním řízení stanovuje členským státům povinnost vytvořit insolvenční rejstřík a zavádí propojení národních insolvenčních rejstříků prostřednictvím portálu evropské e-justice. Hledat informace o insolvenčních řízeních napříč insolvenčními rejstříky v rámci celé Evropské unie bude možné již v roce 2019.

WOLF THEISS

Dle údajů z let 2009 až 2011 skončilo v EU ročně v průměru 200 000 podniků v insolvenční, z toho čtvrtina z těchto insolvencí měla dopady ve více členských státech. Každý den tak v EU zkrachuje přibližně 600 podniků.[1] Vzhledem k vysokému počtu insolvencí vyvstala potřeba lepší propojenosti členských států v oblasti vzájemné informovanosti o probíhajících insolvenčních řízeních. 12. prosince 2012 byl představen nový návrh modernizace úpadkového práva EU, který měl za cíl mezi možnými řešeními úpadku podniků potlačit význam likvidace, dát podnikům širší možnosti reorganizace a obecně tak zajistit hladké fungování vnitřního trhu a jeho vyšší rezistenci při případných hospodářských krizích.[2] Jedním z prvků navrhované reformy úpadkového práva je i zveřejňování informací o úpadkovém řízení.

Insolvenční rejstřík v ČR

V České republice jsou informace o úpadku zveřejňovány v insolvenčním rejstříku. Insolvenční rejstřík je dle § 419 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, informačním systémem veřejné správy ve smyslu zákona č. [365/2000](#) Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů.[3]

Insolvenční rejstřík ČR je spravovaný Ministerstvem spravedlnosti ČR a veden v elektronické podobě. Veřejnosti je zpřístupněn na webové stránce <https://isir.justice.cz>. Obsahuje seznam insolvenčních správců, seznam dlužníků a insolvenční spisy a poskytuje klíčové informace o insolvenčním řízení. Jeho hlavními funkcemi jsou „*funkce evidenční a registrační ve vztahu k soudním spisům a insolvenčním správcům, funkce informační ve vztahu k účastníkům insolvenčního řízení, dotčeným subjektům a veřejnosti a funkce doručovací pro insolvenční soud a insolvenčního správce*“.[4] Obecně lze říci, že insolvenční rejstřík je vysoce funkční a zajišťuje takovou míru informovanosti o průběhu jednotlivých řízení a kontrolu insolvenčních procesů, která není obvyklá v jiných členských státech Evropské Unie a která usnadňuje výkon práva.[5]

Pilotní projekt propojení národních insolvenčních rejstříků

Záměr vytvořit v rámci EU insolvenční rejstřík je obsažen již v doporučení Evropské komise k úpadkovým řízením v kontextu práva obchodních společností EU ze 17. října 2011.[6]

7. července 2014 Evropská komise zahájila pilotní projekt sdílení informací o úpadkových řízeních propojením databází národních insolvenčních rejstříků České republiky, Německa, Estonska, Nizozemí, Rakouska, Rumunska a Slovinska. Se zapojením dalších členských států se počítá v nejbližší době.

Sdílení informací o úpadkových řízeních v rámci pilotního projektu umožní, mimo jiné, i přístup k informacím o úpadkovém řízení v reálném čase, což je zásadní pro rozhodování subjektů případně dotčených úpadkem. Mimoto se zvýší dostupnost klíčových informací poskytovaných zdarma a v jazycích EU, včetně vysvětlení terminologie a systémů jednotlivých členských států umožňující lepší porozumění obsahu.

Pilotní projekt sdílení informací o úpadkových řízeních je prvním krokem k vytvoření celounijní sítě insolvenčních rejstříků.[7] Ta by měla v budoucnu nahradit v současné době sice fungující, avšak poměrně neucelené, roztržité a informačně méně hodnotné, sdílení informací o úpadkových řízeních v jednotlivých členských státech EU dostupné přes portál e-justice.

Propojování národních insolvenčních rejstříků ve světle Nařízení

V současné době žádný centrální insolvenční rejstřík EU neexistuje. Zásadní krok k vytvoření takového rejstříku činí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení („**Nařízení**“), které stanovuje povinnost členským státům vytvořit na svém území insolvenční rejstřík(y) do 26. června 2018 a určuje minimální rozsah informací, které mají být veřejnosti zpřístupněny. Těmito informacemi jsou zejména datum zahájení insolvenčního řízení; soud, který insolvenční řízení zahájil; druh insolvenčního řízení; založení soudní příslušnosti; je-li dlužníkem právnická osoba - název, registrační číslo, sídlo; u dlužníka fyzické osoby - jméno, případně registrační číslo a adresu; jméno a kontakt na případného jmenovaného insolvenčního správce; lhůtu pro přihlášení pohledávek; datum skončení insolvenčního řízení; a soud, u něhož lze napadnout rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení. Tyto informace musí být uživatelům dostupné zdarma prostřednictvím systému propojení národních insolvenčních rejstříků.[8]

Národní insolvenční rejstříky by měly být propojeny prostřednictvím portálu evropské e-justice, který bude sloužit jako ústřední místo pro elektronický přístup veřejnosti k informacím v systému. Propojení bude realizováno prováděcími akty Evropské komise, které stanoví bližší technické podmínky a kritéria pro vyhledávání, zobrazování výsledků. Dále bude zaveden glosář se základním vysvětlením vnitrostátních insolvenčních řízení, který bude pro uživatele hrát důležitou roli při zkoumání, o jaký typ insolvenčního řízení se v daném případě jedná.[9]

Insolvenční rejstříky členských států EU

Dle údajů z roku 2012 pouze 14 členských států disponuje samostatným insolvenčním rejstříkem, jehož data jsou dostupná prostřednictvím internetu. V dalších 9 členských státech jsou některé informace o úpadkovém řízení součástí jiné elektronické databáze (např. obchodní rejstřík). Ve 4 členských státech pak nejsou informace týkající se insolvenčního řízení dostupné v elektronické podobě vůbec.[10]

Členské státy tak budou muset přijmout odpovídající právní úpravu tak, aby nejpozději v roce 2018 uvedly do provozu insolvenční rejstřík odpovídající požadavkům Nařízení. Evropská komise pak prováděcími akty sjednotí vyhledávání a zobrazování výsledků, čímž umožní v insolvenčních rejstřících efektivně vyhledávat v jakémkoliv z úředních jazyků EU. Soud, u kterého byl podán návrh na zahájení insolvenčního řízení, tak poměrně snadno obdrží informaci, zda proti stejnému dlužníkovi bylo zahájeno řízení v jiném členském státě. Věřitelům umožní propojené insolvenční

rejstříky zjistit, zda proti jejich dlužníkovi bylo zahájeno insolvenční řízení, a poskytnou jim důležité informace o lhůtách a procesních úkonech (např. přihlášení pohledávek). Ke koordinaci přeshraničních insolvenčních řízení pak přispěje i možnost věřitele přihlásit pohledávky prostřednictvím standardních formulářů dostupných ve všech úředních jazycích EU. V některých případech, jako jsou Litva, Irsko nebo Lucembursko, bude nutné pro účely propojení národních rejstříků teprve zavést národní insolvenční rejstříky v elektronické podobě.[11]

Závěr

Propojování národních insolvenčních rejstříků lze hodnotit jednoznačně pozitivně. Vyšší míra informovanosti o insolvenčních řízeních v reálném čase přinese zásadní výhody věřitelům napříč EU a umožní jim plně využít a uplatnit práva daná jim příslušnými právními předpisy.

Nařízení bude mít řadu dopadů na vnitrostátní předpisy jednotlivých členských států a vyžádá si náklady na vytvoření, přizpůsobení a plnou kompatibilitu systémů národních insolvenčních rejstříků. Dle odhadů budou nezbytné náklady na hosting a údržbu IT aplikací činit v letech 2014 až 2020 přibližně 1 500 000 eur.[12] Jednoduššího vyhledávání napříč insolvenčními rejstříky v rámci EU a vyšší transparentnosti insolvenčního řízení bychom se měli dočkat již v roce 2019.

Hana Řičánková,
advokátní koncipientka

[WOLF THEISS Rechtsanwälte GmbH & CO KG, organizační složka](#)

Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 234 765 111

Fax: +420 234 765 110

e-mail: paha@wolftheiss.com

[1] Evropská komise. Questions and Answers: "Towards a new European approach to business failure and insolvency", memorandum [online]. Štrasburk, 12. 12. 2012 [cit. 10. 4. 2016]. Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Evropská komise. Druhá šance pro slušné podnikatele: Komise navrhuje nová pravidla k řešení úpadku, tisková zpráva [online]. Štrasburk, 12. 12. 2012 [cit. 10. 4. 2016]. Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[3] § 419 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

- [4] Hášová, J. a kol.: Insolvenční zákon. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 14-15.
- [5] Tamtéž, s.15.
- [6] Evropský parlament. Výbor pro právní záležitosti. Zpráva obsahující doporučení Komisi k úpadkovým řízením v kontextu práva obchodních společností EU (2011/2006(INI)) [online]. 17. 10. 2011 [cit. 13. 4. 2016]. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
- [7] Evropská komise. Modern Insolvency Rules: European Commission kicks off EU-wide interconnection of insolvency registers, tisková zpráva [online]. Brusel, 7. 7. 2014 [cit. 11. 4. 2016]. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
- [8] Čl. 24 a 26 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení.
- [9] Příloha A a čl. 25 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení.
- [10] Evropská komise. ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU o uplatňování nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 o úpadkovém řízení [online]. Štrasburk, 12. 12. 2012 [cit. 12. 4. 2016], s. 14. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
- [11] Evropská e-justice: Insolvenční rejstříky [online]. 2014 [cit. 14. 4. 2016]. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
- [12] Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 o úpadkovém řízení /* COM/2012/0744 final - 2012/0360 (COD) */ [cit. 14. 4. 2016]. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva – právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti – jaké přinesla změny?](#)